

Nr 30

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utrustning av polisens bilar med varningsskyltar i syfte att öka trafiksäkerheten.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 76 i första kammaren av herr *Tistad* och nr 101 i andra kammaren av herr *Werbros*.

I motionerna, som är likalydande, framhålls bl. a. att det torde vara av stor betydelse för trafiksäkerheten att man på allt sätt söker förebygga trafikförseelser. Viktigt härvid är att polisen ges befogenheter att skärpa trafikövervakningen. Med mycket enkla medel kan polisen här göra stora insatser i förebyggande syfte. Motionärerna föreslår därför att polisens bilar utrustas med utbytbara varningsskyltar, som i olika situationer kan användas för att varna bilisterna för eventuella trafikfaror m. m. Alla polisbilar bör sålunda utrustas med ljusskylt med ordet POLIS. Vidare torde vid fartbegränsningar kunna anbringas skyltar med text 90 KM, 80 KM osv. Andra varningsskyltar som anses kunna vara lämpliga är HALKA, TRAFIK-OLYCKA, TÄND LJUSET o. d.

Motionärerna hemställer "att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning om att varningsskyltar av ovan antytt slag anbringas på polisens bilar".

Beträffande motionernas fullständiga innehåll hänvisar utskottet till motionen II:101.

Över motionerna har utskottet på sätt § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat utlåtanden från rikspolisstyrelsen och statens trafiksäkerhetsråd. På begäran av utskottet har yttrande därjämte avgetts av Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF).

Remissyttrandena

Motionerna avstyrks av samtliga remissinstanser.

Rikspolisstyrelsen anför bl. a. att före polisväsendets förstatligande utrustades polisbilar, tillhörande dåvarande statspolisen, med skylt med texten POLIS på taken. Erfarenheterna visade att skylten ej var helt tillfredsställande. Den kunde tydligt avläsas endast framifrån eller bakifrån. Den utgjorde vidare vindfång, som ogynnsamt påverkade polisbilarnas stabilitet vid förande på väg. Efter polisens förstatligande har, med anledning av tidigare erfarenheter, polisbilar inom övervakningssektion, trafiksektion och länstrafikgrupp utmärkts dels genom att flyglarna fram och bak målats vita

och dels genom att texten POLIS målats på såväl fram- som bakparti samt på sidorna. Härvid har reflekterande material använts. Dessutom har dessa polisbilar på taken försetts med två lyktor för rött ljus, en vridbar taksökare samt ett rotationsljus, som avger gult ljus. Erfarenheterna av denna utrustning anges ha varit goda. Ändring eller borttagande av någon detalj anses komma att medföra olägenheter ur trafik-säkerhetssynpunkt.

Styrelsen framhåller, att uppmontering av skylt på polisbilarnas tak — såsom föreslagits i motionerna — av storlek och utformning som fyller godtagbara krav på tydlighet inte kan ske utan olägenheter. Den skulle bl. a. skymmas av de nämnda belysningsanordningarna. Att förse sådan skylt med utbytbar text anses också medföra komplikationer vid den praktiska användningen. Om t. ex. skylten 90 km anbringas, måste denna för att undvika missförstånd borttagas vid passerande av vägsträcka med annan föreskriven hastighet. Vidare kan uppstå konkurrens mellan olika samtidiga behov. Visas t. ex. vid uttryckning skylten TRAFIKOLYCKA, kan medtrafikanter bibringas uppfattningen att halkfara ej föreligger, även om så är fallet. En dubbling av skyltar med var för sig olika text skulle i sådana fall vara erforderlig, vilket ytterligare komplicerar användningen. Rikspolisstyrelsen befarar också att fordonsförarnas eget ansvar och omdöme vid förande av motorfordon kunde komma att avtrubbas i förlitande på att polisen ”annonserar” alla faror och risker i trafiken, vilket skulle resultera i en motsatt effekt mot den i motionerna avsedda i fråga om trafiksäkerheten.

Rikspolisstyrelsen säger till slut att det inom styrelsen pågår ett kontinuerligt arbete i fråga om anskaffning och utprovning av olika tekniska hjälpmedel, såsom skyltar och belysningsanordningar m. m. till polisbilar, varnings- och spärranordningar att nyttjas på väg i olika lägen, personlig utrustning m. m., allt i avsikt att uppnå bästa möjliga resultat i det trafiksäkerhetsfrämjande arbete som polisen bedriver. Den tekniska utvecklingen på området uppföljes därvid noga, och varje uppslag som kommer till styrelsens kännedom prövas förutsättningslöst.

Vissa av de betänkligheter mot motionsförslaget som rikspolisstyrelsen anfört återfinns också i de två andra remissvaren. *Trafiksäkerhetsrådet* påpekar att skyltarna ofta skulle behöva ändras för att representera den aktuella situationen och att på åtskilliga sträckor förhållandena skulle vara sådana att flera skyltar måste vara uppsatta. Rådet framhåller vidare bl. a. att om det föreslagna systemet infördes, skulle det åligga vederbörande polispersonal att seriöst följa upp det. Då skulle emellertid uppmärksamheten på de olika förhållanden, som skulle skyltas och icke skyltas, och sysslandet med uppsättning, nedtagning och byten av skyltar taga sådan tid i anspråk, att personalen tvingades eftersätta den redan åvilande och vida mer trafik-säkerhetsfrämjande uppgifter. *NTF* framhåller att problematiken med de ifrågasatta skyltarna är vem som skall ta ansvaret för att tända eller avtäcka dem. Om fordonsbelysningen skall var tänd eller inte är ofta ett gränsfall och detsamma är förhållandet med halt väglag. Om en kollision inträffar på grund av att ett fordon får en sladd skulle, säger föreningen, föraren till sitt försvar kunna anföra att han just mött en polisbil, som inte hade varningsskylten för halka tänd eller uppsatt.

Utskottet

I motionerna hemställas att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning angående möjligheterna att utrusta polisens bilar med särskilda utbytbara varningsskyltar. Skyltarna avses skola användas för att upplysa trafikanterna om gällande hastighetsbegränsningar och varna dem för trafikfaror m. m.

Motionerna avstyrks av samtliga remissinstanser. Härvid framhålls bl. a. att montering av skyltar på polisbilarnas tak av storlek och utformning, som fyller godtagbara krav på tydlighet, inte kan ske utan olägenheter med hänsyn bl. a. till på biltaken anbragta belysningsanordningar. Att förse skyltarna med utbytbar text anses också medföra komplikationer vid den praktiska användningen. Som exempel har nämnts att skylt med upplysning om viss generell fartgräns för att missförstånd skall undvikas måste tas bort vid passerandet av vägsträcka med annan föreskriven hastighet. Vidare kan uppstå konkurrens mellan olika samtidigt behov, t. ex. fartgräns och halt väglag.

De invändningar mot förslaget som sålunda framförts måste anses vägande. Vid sådant förhållande synes anledning inte föreligga att påkalla den av motionärerna föreslagna utredningen. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motioner, I:76 och II:101, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 april 1967

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson*, Göran Karlsson*, Svante Kristiansson, Erik Jansson, Åkesson, fru Landberg och herr Fälldin*;

från andra kammaren: herrar Johansson i Torp, Grebäck, Hedin, Svenning, Sundelin, fröken Anderson i Lerum och herr From.

---

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.